Súkromná základná škola, Krásnohorská 14, Bratislava

PROFESIJNÝ ŠTANDARD

(nevyhnutné profesijné kompetencie pre štandardný výkon profesie pedagogického zamestnanca – kľúčové kompetencie a z nich odvodené špecifické spôsobilosti podľa Pokynu ministra č. 39/2017)

Výchovný poradca

Meno a priezvisko:

Platnosť od:

Kompetenčný profil

Oblasti	Kompetencie
1. Žiak	1.1 Identifikovať vývinové a individuálne charakteristiky žiaka 1.2 Identifikovať psycho-fyzické a sociálne faktory učenia a správania sa žiaka 1.3 Identifikovať sociokultúrny kontext vývinu žiaka
2. Výchovno-poradenský proces	2.1 Ovládať obsah špecializácie výchovného poradcu 2.2 Plánovať a projektovať výchovno-poradenskú činnosť 2.3 Realizovať výchovné poradenstvo 2.4 Hodnotiť priebeh a výsledky výchovného poradenstva
3. Profesijný rozvoj	3.1 Plánovať a realizovať sebarozvoj 3.2 Stotožniť sa s rolou výchovného poradcu školou

Oblasť 1. Žiak

Kompetencia: 1.1 Identifikovať vývinové a individuálne charakteristiky žiaka	
Požadované vedomosti	▪ poznať zákonitosti psychického vývinu žiaka príslušného vekového obdobia ▪ poznať špecifiká osobnostného, vzdelávacieho, sociálneho a profesionálneho kariérového vývinu žiaka ▪ poznať individuálne vývinové odchýlky žiakov ▪ poznať metódy na identifikáciu vývinových porúch žiaka
Požadované spôsobilosti	▪ identifikovať individuálne charakteristiky a vývinové odchýlky žiaka
Preukázanie kompetencií	▪ na základe odporúčania triedneho učiteľa, zákonného zástupcu, resp. iných pedagogických a odborných zamestnancov identifikuje problémy v: • osobnostnom, • vzdelávacom, • sociálnom, • kariérovom vývine žiaka ▪ identifikuje požiadavky žiaka na základe osobného kontaktu, záujmu, iniciatívy žiaka, ▪ vyhľadáva žiakov s vývinovými špecifikami a odchýlkami s využitím dotazníkov, depistáže, rozhovorov, schránok dôvery a pod. ▪ interpretuje výsledky pedagogickej diagnostiky a vyvodí závery pre výchovné poradenstvo

Kompetencia: 1.2 Identifikovať psycho-fyzické a sociálne faktory učenia a správania sa žiaka	
Požadované vedomosti	▪ poznať individuálne odchýlky učenia a správania sa žiakov ▪ poznať problematiku zdravotného oslabenia, znevýhodnenia a postihnutia žiakov ▪ poznať štýly učenia sa žiakov ▪ poznať metódy a nástroje pedagogickej diagnostiky na identifikáciu psycho-fyzických a sociálnych faktorov učenia a správania sa žiakov
Požadované spôsobilosti	▪ identifikovať kariérový vývin (predpoklady ďalšieho kariérového vývinu, schopnosti, študijno-profesijné záujmy žiakov) ▪ identifikovať učebný štýl a individuálne výchovno-vzdelávacie potreby žiakov (intaktní žiaci, žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami)
Preukázanie kompetencií	▪ s využitím metód a nástrojov pedagogickej diagnostiky identifikuje individuálne odchýlky učenia a správania a príčiny problémov v učení a správaní sa žiakov • na základe podnetu od triedneho učiteľa, zákonného zástupcu, resp. iných pedagogických a odborných zamestnancov, • na základe osobného kontaktu, záujmu , iniciatívy žiaka, • na základe vlastných zistení, ▪ spolupracuje s pedagogickými zamestnancami pri identifikácií individuálnych charakteristík žiaka. ▪ interpretuje výsledky pedagogickej diagnostiky a vyvodí závery pre výchovné poradenstvo. Pravidelne konzultuje zistenia so zákonnými zástupcami žiaka.
Kompetencia: 1.3 Identifikovať sociokultúrny kontext vývinu žiaka	

Požadované vedomosti	▪ poznať špecifiká sociokultúrneho prostredia, ktoré ovplyvňuje vývin žiaka
Požadované spôsobilosti	▪ identifikovať individuálne charakteristiky žiaka vychádzajúce z jeho sociokultúrneho prostredia
Preukázanie kompetencií	▪ s využitím metód a nástrojov pedagogickej diagnostiky identifikuje špecifiká širšieho a užšieho sociálneho a kultúrneho prostredia (komunita, etnická skupina, rovesnícka skupina, rodina a pod.), sociálno-psychologické vzťahy jednotlivca v skupine, vplyvy moderných informačných digitálnych technológií a masmédií na žiaka • na základe podnetu od triedneho učiteľa, spolužiak resp. iných pedagogických a odborných zamestnancov, zákonného zástupu, • na základe osobného kontaktu, záujmu , iniciatívy žiaka, • na základe vlastných zistení ▪ interpretuje výsledky pedagogickej diagnostiky a vyvodí závery pre výchovné poradenstvo.

Oblasť 2. Výchovno-poradenský proces

Kompetencia: 2.1 Ovládať obsah špecializácie výchovného poradcu	
Požadované vedomosti	▪ poznať teoretické východiská výchovného poradenstva ▪ poznať interdisciplinárne väzby aplikovaných vedných odborov využívaných vo výchovnom poradenstve ▪ poznať trendy výchovného poradenstva v európskom kontexte ▪ poznať všeobecne záväzné právne predpisy súvisiace s výkonom práce výchovného poradcu

	▪ poznať základnú dokumentáciu súvisiacu s prácou výchovného poradcu ▪ poznať možnosti spolupráce s inými odborníkmi a inštitúciami v oblasti odbornej starostlivosti o jednotlivca a skupinu ▪ poznať základné charakteristiky systému dvojitých kariér v športe pre prípady žiakov – vrcholových športovcov
Požadované spôsobilosti	▪ aplikovať teoretické poznatky v praxi ▪ uplatňovať poznatky o dvojitých kariérach v športe v prípadoch žiakov – vrcholových športovcov ▪ uplatňovať právne normy ▪ využívať počítačové aplikácie a interaktívne poradenské programy
Preukázanie kompetencií	▪ aplikuje teoretické poznatky v závislosti od typu problému a potrieb žiaka ▪ dodržiava právne normy a využíva ich v poradenskom procese ▪ poskytuje špecializované poradenstvo pedagogickým a odborným zamestnancom, zákonným zástupcom v oblasti optimalizácie osobnostného, vzdelávacieho, kariérového a sociálneho vývinu žiaka ▪ vedie dokumentáciu súvisiacu s prácou výchovného poradcu ▪ pracuje s počítačovými aplikáciami a interaktívnymi poradenskými programami
Kompetencia: 2.2 Plánovať a projektovať výchovno-poradenskú činnosť	
Požadované vedomosti	▪ poznať teoretické východiská plánovania a projektovania výchovno-poradenského procesu

Požadované spôsobilosti	▪ plánovať a projektovať výchovno-poradenský proces v súlade so školským vzdelávacím programom a individuálnymi potrebami žiakov ▪ vymedziť ciele riešenia problémov v učení a správaní žiaka ▪ zvoliť vhodnú stratégiu výchovno-poradenského pôsobenia vychádzajúc z poznania žiaka a skupiny žiakov ▪ stanoviť prognózu účinnosti výchovno-poradenského pôsobenia
Preukázanie kompetencií	▪ plánuje vlastnú výchovno-poradenskú činnosť (ročný plán činnosti výchovného poradcu) ▪ plánuje a projektuje špecifickú individuálnu a skupinovú výchovno-poradenskú činnosť ▪ spolu so žiakom, zákonným zástupcom, pedagogickými a odbornými zamestnancami definuje ciele poradenskej činnosti ▪ spolupracuje s pedagogickými a odbornými zamestnancami pri návrhu individuálnych podmienok pri výchove a vzdelávaní žiakov, ktorých špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú z ich vývinu v sociálne znevýhodnenom prostredí ▪ plánuje depistáž a prieskumy vyplývajúce z aktuálnych potrieb školy ▪ spolupracuje pri tvorbe projektov prevencie sociálno-patologických a iných negatívnych javov v škole ▪ spolupracuje pri plánovaní aktivít poradných orgánov školy (predmetové komisie, metodické združenia, pedagogická rada, rodičovská rada a pod.) ▪ flexibilne reaguje na podnety a ponuky z vonkajšieho prostredia (napr. projektové výzvy, dobrovoľnícke aktivity a pod.) a implementuje, resp. iniciuje ich implementáciu do plánov
Kompetencia: 2.3 Realizovať výchovné poradenstvo	

Požadované vedomosti	▪ poznať možnosti spolupráce so zákonnými zástupcami a zložkami poradenského systému výchovného poradenstva a prevencie ▪ poznať sieť spolupracujúcich organizácií, inštitúcií a iných odborníkov
Požadované spôsobilosti	▪ realizovať individuálne a skupinové poradenstvo a konzultácie ▪ koordinovať spoluprácu pedagogických zamestnancov, odborných zamestnancov, zákonných zástupcov a iných odborníkov v rámci školy i mimo nej
Preukázanie kompetencií	▪ monitoruje, eviduje a vyhodnocuje informácie o žiakoch pre potreby výchovného poradenstva (napr. poruchy učenia a správania, individuálna integrácia, sociálne prostredie a pod.) ▪ realizuje základné poradenské prístupy: • vstupný, diagnostický, poradenský rozhovor, • pozorovanie, • volí a aplikuje vhodné poradenské metódy vo vzťahu k charakteru problému jednotlivca a skupiny ▪ využíva sieť inštitúcií a odborníkov pri poradenskej a konzultačnej činnosti ▪ informuje žiakov, triedy, pedagogických a odborných zamestnancov, zákonných zástupcov o aktuálnych výchovno-poradenských aktivitách, možnostiach, programoch a pod. ▪ vedie databázu a spracováva údaje pre potreby prijímacieho konania na vyšší typ školy a pre trh práce ▪ vedie požadovanú dokumentáciu
Kompetencia: 2.4 Hodnotiť priebeh a výsledky výchovného poradenstva	
Požadované vedomosti	▪ poznať teoretické východiská hodnotenia výchovno-poradenskej činnosti

Požadované spôsobilosti	▪ stanoviť kritériá hodnotenia priebehu a výsledkov výchovno-poradenskej činnosti ▪ vyvodiť závery z hodnotenia a uskutočniť korekcie
Preukázanie kompetencií	▪ hodnotí plnenie ročného plánu výchovno-poradenskej činnosti ▪ hodnotí splnenie cieľov individuálnych projektov práce s jednotlivcom a skupinou podľa stanovených kritérií úspešnosti výchovno-poradenskej činnosti ▪ hodnotí účinnosť poradenstva, konzultácií a prevencie ▪ hodnotí spoluprácu s triednym učiteľom, pedagogickými a odbornými zamestnancami, zákonnými zástupcami, odborníkmi a inými inštitúciami ▪ interpretuje výsledky hodnotenia a koriguje výchovno-poradenskú činnosť na základe zistení ▪ poskytuje podklady (informácie) pre hodnotiacu správu školy za príslušný školský rok

Oblasť 3. Profesijný rozvoj

Kompetencia: 3.1 Plánovať a realizovať svoj profesijný rast a sebarozvoj	
Požadované vedomosti	▪ poznať svoje osobné dispozície a limity, hodnoty, silné a slabé stránky a dokázať ich využiť vo výchovnom poradenstve ▪ poznať trendy vývoja spoločnosti a trendy v oblasti výchovy, vzdelávania a odbornej starostlivosti o jednotlivca a skupinu
Požadované spôsobilosti	▪ stanoviť si ciele sebarozvoja profesijných kompetencií výchovného poradcu a napĺňať ich

Preukázanie kompetencií	▪ reflektuje a priebežne vyhodnocuje úroveň svojich špecializovaných kompetencií v kontexte profesijného štandardu ▪ reflektuje a hodnotí vlastnú činnosť výchovného poradcu ▪ využíva spätnú väzbu od pedagogických a odborných zamestnancov, žiakov, zákonných zástupcov a pod. pre svoj ďalší profesijný rast a sebarozvoj ▪ na základe reflexie a sebareflexie vypracuje a realizuje plán osobného a profesijného rozvoja ▪ využíva možnosti a rôzne formy celoživotného vzdelávania
Kompetencia: 3.2 Stotožniť sa s rolou špecialistu a školou	
Požadované vedomosti	▪ poznať poslanie a ciele školy
Požadované spôsobilosti	▪ stotožniť sa s poslaním víziou a deklarovanými hodnotami školy ▪ vystupovať ako reprezentant výchovného poradenstva a školy ▪ stotožniť sa s rolou výchovného poradcu ▪ správať sa v súlade s etikou práce výchovného poradcu

Preukázanie kompetencií	▪ vystupuje ako reprezentant výchovného poradenstva: • vo vzťahu k pedagogickým a odborným zamestnancom, zákonným zástupcom a ďalším partnerom školy, • vo vzťahu k verejnosti ▪ iniciuje a poskytuje podklady pre zapracovanie aktuálnych všeobecne záväzných právnych predpisov a metodických usmernení do interných dokumentov školy ▪ koordinuje spoluprácu s triednymi učiteľmi, koordinátorom prevencie, pedagogickými a odbornými zamestnancami, sociálnymi partnermi školy a odbornými inštitúciami ▪ účinne komunikuje s partnermi školy ▪ spolupracuje pri tvorbe školského vzdelávacieho programu, interných metodických materiálov, pokynov pre pedagogických a odborných zamestnancov a pod. ▪ podieľa sa na tvorbe a realizácii autoevalvačného plánu školy ▪ spolupracuje: • s poradnými orgánmi školy, • s výchovnými poradcami škôl vyššieho, resp. nižšieho stupňa, • so zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie a ďalšími zložkami poradenského systému, • s vedením školy pri tvorbe a realizácii hodnotiaceho systému zamestnancov ▪ prezentuje vlastné odborné skúsenosti na odborných fórach, v médiách ▪ pozitívne ovplyvňuje kultúru školy